

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าแบบอิสระ :

บทวิเคราะห์ความเป็นประชาธิปไตยของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534

ชื่อผู้เขียน

นายสมบัติ ลิทธิสถาพรกุล

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการ เมืองและการปกครอง

คณะกรรมการ สอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร. วรพิตย์	มีมาก	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์	สมศักดิ์	เกี้ยวกิ่งแก้ว	กรรมการ
รองศาสตราจารย์	ดร.ณรงค์	สินสวัสดิ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง "บทวิเคราะห์ความเป็นประชาธิปไตยของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534" มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงที่มาของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันว่ามีที่มาอย่างไร ใครเป็นผู้ร่าง ร่างเพื่อผลประโยชน์ของใคร กลุ่มใด และจะก่อให้เกิดประโยชน์อะไรอย่างใดบ้าง เพื่อวิเคราะห์ในประเด็นที่ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์โต้เถียงกันอย่างมากว่าขัดกับหลักการของประชาธิปไตยว่าอย่างไร และเพื่อศึกษาว่าถ้ารัฐธรรมนูญเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอย่างที่ทุกฝ่ายยอมรับหรือส่วนใหญ่ยอมรับแล้ว จะส่งผลประโยชน์ต่อใครอย่างไรบ้าง

ในการค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ค้นคว้าได้เก็บรวบรวมข้อมูล บทความ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และจากคำร่ำท้วงติงหลายที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ของระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยว่าในอดีตตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช เมื่อ พ.ศ. 2475 มาเป็นระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขจนถึงในปัจจุบันมีการล้มลุกคลุกคลานมาอย่างไร สาเหตุที่ทำให้ประชาธิปไตยล้มลุกคลุกคลานคืออะไร และประวัติรัฐธรรมนูญของไทยในอดีตจนถึงปัจจุบัน ว่ามีทั้งสิ้นกี่ฉบับที่มีที่มาอย่างไร และสรุปเนื้อหาของรัฐธรรมนูญบางฉบับเพื่อเปรียบเทียบกับฉบับปัจจุบัน ผู้ค้นคว้าได้อ้างแนวความคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญและประชาธิปไตย ตามแนวคิดของอริสโตเติล จอห์น สจวร์ท มิลล์ ล็อก และ

รัฐไช เป็นคน

ผลของการวิเคราะห์ความเป็นประชาธิปไตยของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2534 แล้ว ปรากฏว่า มีหลายมาตราที่ไม่เป็นประชาธิปไตย พอสรุปได้ดังนี้

1. ประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดให้ประธานวุฒิสภาเป็นประธานสภารัฐสภา ซึ่งในประเด็นนี้ ได้ให้อำนาจแก่ผู้ที่มาจากการคัดเลือกแต่งตั้งของประธาน รสช. ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะยี่กออำนาจจากรัฐบาลประชาธิปไตยของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นการคุ้มครองศักดิ์ศรีอำนาจของประชาชนคือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชาชนเลือกตั้งมาได้เข้ามาเป็นใหญ่ในการกำกับดูแลดำเนินกิจการของรัฐสภา ซึ่งถือว่าเป็นประมุขสูงสุดของฝ่ายนิติบัญญัติ หนึ่งในสามของอำนาจอธิปไตย ซึ่งวิเคราะห์จากแผนการของฝ่าย รสช. แล้ว ต้องการให้บุคคลที่คนเลือกเป็นวุฒิสมาชิกได้เป็นประมุขของฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อจะได้มีบทบาทช่วยเหลือคณะ รสช. ในการสืบทอดอำนาจให้นานที่สุดเป็นการขัดกับหลักการในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก

2. ประเด็นที่เกี่ยวกับจำนวนและอำนาจของวุฒิสมาชิก รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้มีวุฒิสมาชิกมากถึง 270 คน และมาจากการแต่งตั้งของประธาน รสช. (หัวหน้าเผด็จการ) อีกทั้งให้วุฒิสมาชิกมีอำนาจในการลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล และร่วมลงมติในการออกพระราชกำหนด กฎหมายต่าง ๆ ซึ่งวุฒิสมาชิกจำนวน 270 คน เท่ากับ 3 ใน 4 ของ สส. และมีอำนาจเท่าเทียม สส. ได้ เท่ากับเป็นฐานช่วยค้ำจุนบัลลังก์ให้ฝ่ายเผด็จการ รสช. สืบทอดได้นานเท่านั้น เพราะยากที่จะมีการล้มรัฐบาลได้ ถ้ารัฐบาลเป็นฝ่ายเดียวกับคณะ รสช. และรัฐบาลที่อยู่คนละฝ่ายกับ รสช. จะถูกล้มได้ง่าย

3. ประเด็นที่เกี่ยวกับการที่มีได้กำหนดว่านายกรัฐมนตรีต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เท่ากับเปิดช่องว่างให้นายทหารในคณะ รสช. ได้ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยไม่ต้องเสี่ยงในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นไปคำมที่คาดการณ์กันไว้ล่วงหน้าว่า หลังจากมีการยี่กออำนาจเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2534 คณะ รสช. จะต้องสืบทอดอำนาจทางการเมืองไปอีกนานเท่านั้น โดยจะมีการถ่ายเทอำนาจไปสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และให้พรรคพวกในระดับล่างไต่ขึ้นมาแทนที่ ซึ่งมีพฤติกรรมต่าง ๆ ของคณะ รสช. แสดงออกสู่สาธารณชนตามลำดับอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการกึ่งพรรคการเมืองหรือสนับสนุนพรรคการเมือง

หรือส่งคนของตนไปคุมพรรคการเมืองบางพรรค เพื่อให้ตนสามารถจัดตั้งรัฐบาลและเป็น
นายกรัฐมนตรีได้ ในประเด็นการก้าวสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีโดยไม่ต้องผ่านการเลือกตั้งของ
ประชาชนนั้นถือว่า คุณกษัตริย์ศรีของคนไทย และไม่ยอมรับขั้นตอนความชอบธรรมในวิถีทาง
ประชาธิปไตย จึงไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างมาก

4. ประเด็นที่เกี่ยวกับสมัยการประชุมสามัญของสภาที่กำหนดสมัยที่สองห้าม สส.
ทั้งกระทู้ถาม หรือเปิดอภิปรายรัฐบาลได้เท่ากับไม่ให้ สส. ได้ควบคุมการทำงานของรัฐบาล
อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนไม่มีโอกาสรู้ถึงผลผลิตเสียของการปฏิบัติงานของรัฐบาล

ซึ่งจะเห็นได้ว่าความไม่เป็นประชาธิปไตยของรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีหลายประเด็น
ในบางมาตรา ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้มีอำนาจในการกำหนดรัฐธรรมนูญต้องการให้เป็นเช่นนั้น
เพื่อจะได้เข้าครอบงำรัฐบาล หรือเข้าไปสืบทอดอำนาจทางการเมืองของประเทศได้นานที่สุด
ทำให้การพัฒนาในระบบประชาธิปไตยของไทยต้องสะดุดหรือถอยหลังอยู่เรื่อย ๆ มาตรา-
การที่จะป้องกันแก้ไขมิให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ก็ขึ้นอยู่กับประชาชนจะต้องมีความสำนึกในทาง
การเมือง คืบตัว และติดตามความเคลื่อนไหวประชาธิปไตยด้วย เชื่อได้ว่าระบบประชาธิปไตย
ของไทยจะต้องก้าวพัฒนาต่อไปอย่างแน่นอน.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

Independent Study : An Analysis of Democratization in
Thai Constitution, 1991

Author : Mr. Sombat Sittisathapornkul

M.A.(Political Science) : Politics and Government

Examining Committee :

Assistant Professor Dr. Worapit Meemak Chairman

Associate Professor Somsak Keawkingkeo Member

Associate Professor Dr. Narong Sinsawasdi Member

Abstract

The objective of this independent study is to investigate about the genesis of the present Constitution in order to know who is the master mind in its writing, for whose benefits and in what manner of benefits. This investigation is oriented to study the controversy which blames that the Constitution is undemocratic and also to find out about the would be outcomes if the Constitution is accepted as being a democratic one.

Documentary research is the used methodology of this independent study. The main focus is to learn about the development of democratic rule in Thailand since the revolution of 1932 in order to find out about previous obstacles of Thai democracy, the numbers of Thai Constitutions, comparison of past and present Constitutions, etc.

The study finds that the present Constitution of 1991 has some undemocratic articles which can be summarized as follows :

1. on the issue of decreeing the President of the Upper House is automatically the President of the Parliament. The article is undemocratic because the Upper House including its President are appointed to their offices where as the House of Representatives and its President who are elected by eligible voters would have less power.

2. on the issue of the size of the Upper House which has as many as 270 members all of whom are appointed by the leader of National Peace Keeping Council (NPKC). Moreover, the Upper House also shares the powers of casting no confidence vote and laws approval vote with the House of Representatives. This article is deemed as pillars to support dictatorial regime.

3. on the issue that there is no article which forbids the nomination of a person who is not a member of the House of Representatives to the premiership. This facilitates the nomination of a member of dictatorial regime to the premiership.

4. on the issue that during the second session of Parliament, members of House of Representatives are forbidden to put up inquiry motions or open a no confidence session. This is undemocratic because the House of Representatives becomes powerless in controlling Government's performances.

It is evident that there are many undemocratic features in the present Constitution. In order to avoid the backward, undeveloped characteristics of Thai democracy, popular political consciousness must be aroused to keep Thai political developments on the democratic track.